

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

§. 1. Gula[m], præcipuè fame digna[m] esse.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45701

pij existunt, insolentiam, rapinas, libidines, adulteria, crudelitates, blasphemias plectere; aut vult Prouinciam, Mundumque aded ipsum tanto malo liberare. Extinguit igitur exercitum fame. Et id non mereantur, qui, vt parentes cogent, quidquid esculenti aut poculenti in penu, quidquid auri aut argenti in loculo habebant, promere, infantes eorum flebilissimè eiulantes flammis tantisper vstulauerunt? An non Deus de cælo audiat hos clamores! an non puniat tales, non dicam iam milites, sed carnifices, sed Phalarides, sed Busirides, sed Mezentics, sed tyrannos, sed hominum Dei que immanissimos contemptores?

CAP V T VIII.

Inter cetera vitia, intemperantiam in cibo & potu conuenientissimè puniri fame.

I.

Mne quidem crimen iram Dei prouocat, pœnamque diuinam meretur; æquissimum tamen est, vt in quo quis peccat, in eo etiam puniatur, & vitia ijs rebus plectantur, quas constat eis maximè aduersari, juxta illud:

Apoc. 18, 7.

Quantum glorificauit se, & in delicijs fuit: tantum date illi tormentum & luctum. Superbi igitur ac gloriosi ignominia; deliciofi & luxuriosi corporis cruciatu; auari egestate merentur affligi. Quid superest, nisi vt & gulosi, ac ebriofi fame ac siti torqueantur? Quæ duo flagitia, ebrietas scilicet atque ciborum ingurgitatio, ita iam passim à populo, viris primarijs, immò ipso magistratu, ipsisque aded clericis liberè, ac sine infamiae metu committuntur, vt pro vrbanitate, non fœditate habeantur. Qua mea sententia non vereor, ne poratores offendam: peccatum suum ipsi, vt Sodomæi ciues prædicant, jactant Bacchi certamina, grassantur, lymphati discurrunt, vicisse se putant, cum amicos poculis grandibus deposuerint sepeliuerintque vino; cum corpus marcere, mœtem lethali crimine dejecerint. Vt verè vaticinatus sit Seneca, quando dixit: *Habebitur aliquando ebrietati honor, & plurimum meri cepisse, virtus erit.* Et paulò priùs: *conuiuiorum vigeat furor, & fœdissimum patrociniarum exitium culina.* Quantum autem nunc non vigeat furor iste? E plebe multi, quidquid per totam hebdo-

Senec. lib. 1.
de Beneficijs
cap 10.

hebdomadem laborando sunt lucrati, die festo, in cauponis profundunt. Multi de populo, immò de maiorum gentium satrapis, tota patrimonialia, per collū transmittunt, & concoquunt. Quanti duces militares ingentia stipendia, vel spolia, quæ tot vigilijs, tot prælijs, tot vulneribus atque sanguine suo adepti sunt, hoc ipso conuiuiorum furore profligant? ut tandem, cum debellatum est, nihil habeant, quo vxorem, quo liberos, quo familiam, quo seipsos sustentent, verumque sit illud: *Nihil inuenerunt omnes viri diuitiarum in manibus suis.* Psal. 75. 6.

Fateor, dapes esse idoneas ad naturæ sustentationem; fateor, posse & vinum prodesse; sed non nisi moderatè sumpta. Hinc ipse Apostolus ad Timotheum scribit: *Noli adhuc aquam bibere, sed modico vino utere, propter stomachum tuum, & frequentes tuas infirmitates.* Modico vino, ait, non totas mensuras, immò totas amphoras, aut tota cymbia falerno spumantia. In prouerbij quoque Salomon ait: *Date siceram mœrentibus, & vinum his, qui amaro sunt animo: bibant, & obliuiscantur egestatis suæ, & doloris sui non recordentur amplius.* Cui Ethnicus Philosophus ferè in hunc modum assonat: *Indulgendum est animo: dandumq; subinde otium, quod alimenti & virium loco sit: & in ambulationibus apertis vagandum, ut calo libero & multo spiritu augeat attollatq; se animus. Aliquando vectatio, itemq; & mutata regio, vigorem dabunt, conuictusq; & liberalior potio: nonnumquam & usq; ad ebrietatem veniendum, non ut mergat nos, sed ut deprimat. Eluit enim curas, & ab imo animum mouet: & ut morbis quibusdam, ita tristitia medetur. Liberq; non ob licentiam lingua dictus est inuentor vini, sed quia liberat seruitio curarum animum & asserit, vegetioremq; & audaciorem in omnes conatus facit. Sed ut libertatis, ita vini salubris moderatio est. Et Solonem, Arcefilaumq; indulgisse vino credunt. Catoni ebrietas objecta est: at facilius efficiet, quisquis objecerit, hoc crimen honestum, quàm turpem Catonem. Sed nec sepe faciendum est, ne animus malam consuetudinem ducat: & aliquando tamen in exultationem libertatemq; extrahendus, tristisq; sobrietas remouenda paullisper. Nam siue Græco Poëta credimus, aliquando & insanire jucundum est: siue Platoni, frustra poëticas fores compos sui pepulit: siue Aristoteli, nullum magnum ingenium sine mixturâ dementia fuit.* II. I. Tim. 5. 23. Prou. 31. 6. Senec. lib. de tranquillit. animi. cap. 15.